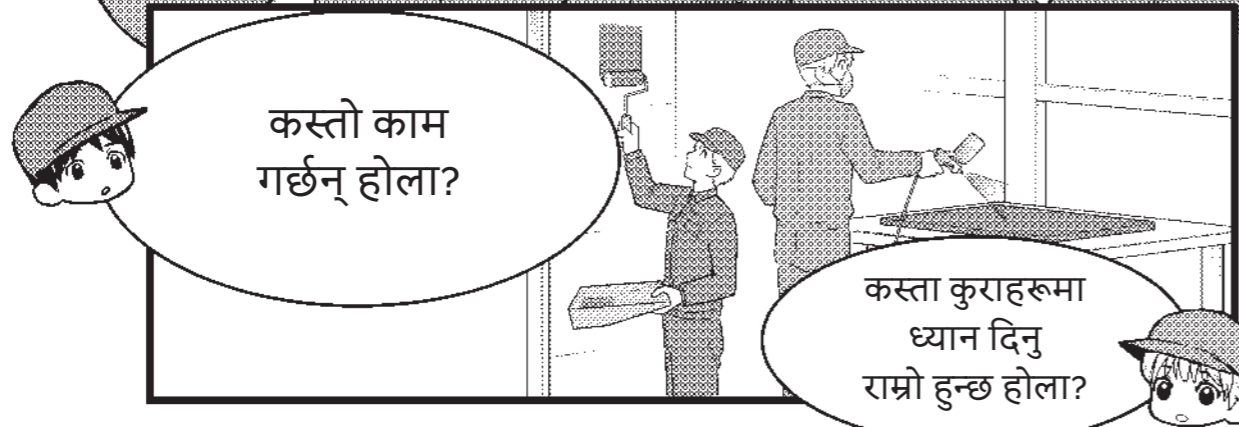

आज
निर्माण साइट र कारखाना भित्र गरिने
पेन्टिङको कामको सुरक्षा तथा
स्वच्छताबारे सिकौं!

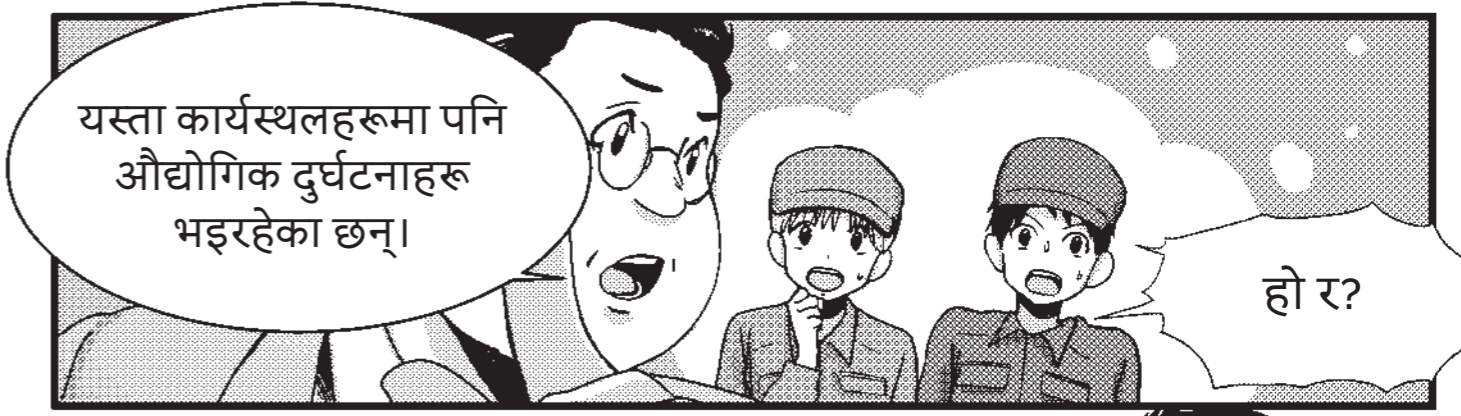
निर्माण साइटहरूमा अग्लो ठाउँको
काम पनि हुन्छ अनि पेन्टिङको काममा
अर्ग्यानिक सोल्भेन्ट पनि प्रयोग गरिने हुनाले
सुरक्षामा ध्यान नदिईकन हुँदैन है?

हो है!

कस्तो काम
गर्छन् होला?

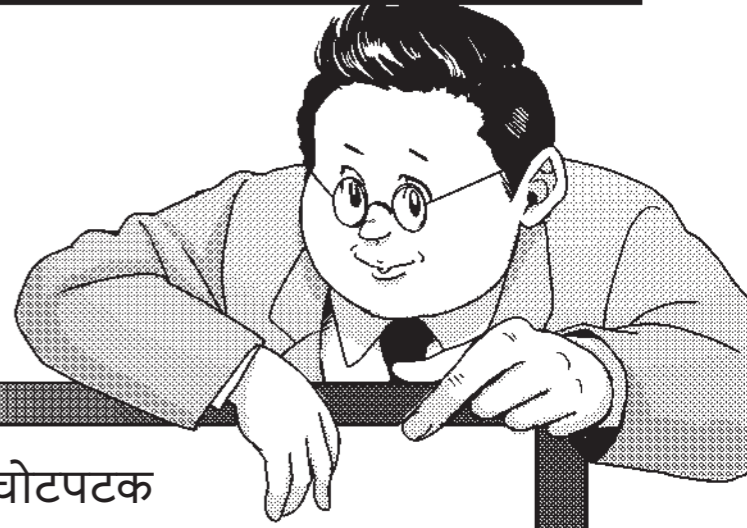
कस्ता कुराहरूमा
ध्यान दिनु
राम्रो हुन्छ होला?

यस्ता कार्यस्थलहरूमा पनि
औद्योगिक दुर्घटनाहरू
भइरहेका छन्।

हो र?

औद्योगिक दुर्घटनाका
प्रमुख कारणहरू
यस्ता छन्।

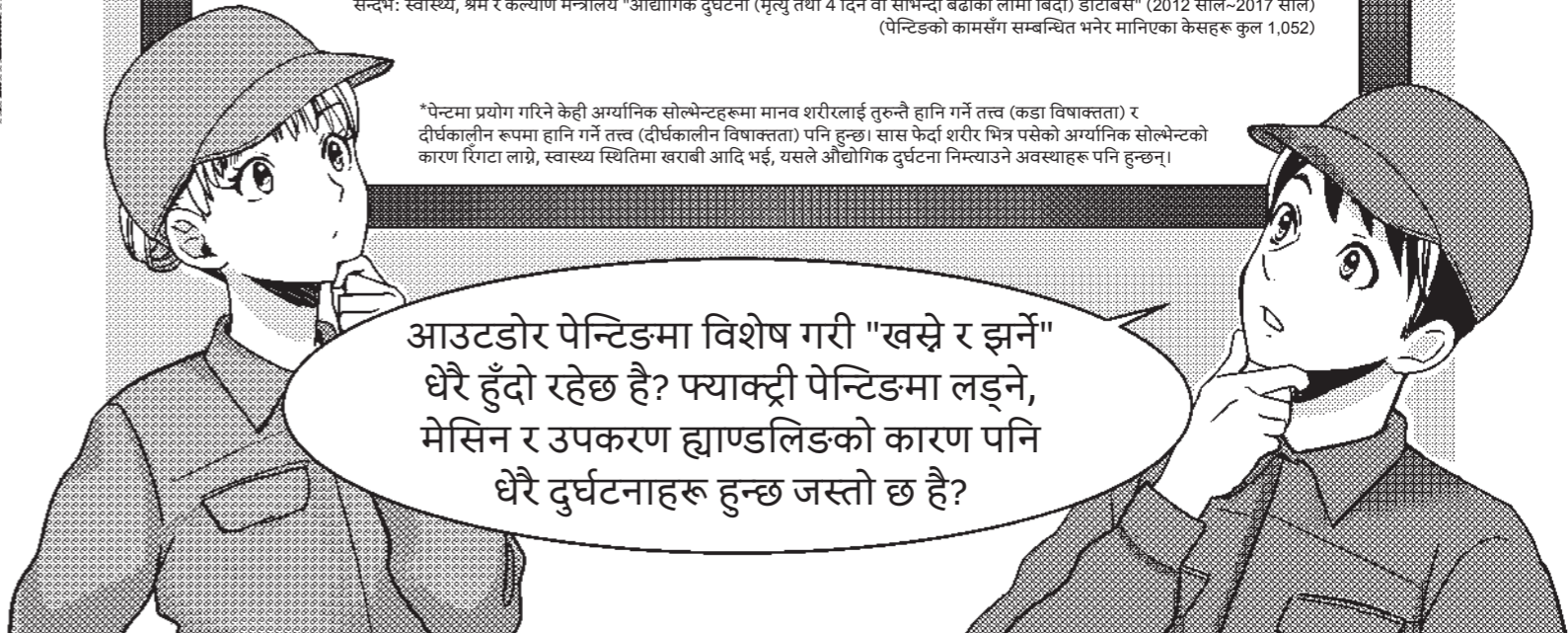

पेन्टिङको काममा हुने मृत्यु तथा चोटपटक
दुर्घटनाहरूको स्थितिको अनुपात

		आउटडोर पेन्टिङ	फ्याक्ट्री पेन्टिङ
1	खस्ने र झर्ने	66 %	17 %
2	लड्ने	7 %	12 %
3	च्यापिने र बेरिने	2 %	18 %
4	कुनै काम गर्नको लागि शरीर चलाउँदा हुने प्रतिक्रिया र जबरजस्ती शरीरको चलाइ	6 %	9 %
5	वस्तु उडेर आउने र झर्ने	4 %	12 %

सन्दर्भ: स्वास्थ्य, श्रम र कल्याण मन्त्रालय "औद्योगिक दुर्घटना (मृत्यु तथा 4 दिन वा सोभन्दा बढीको लामो बिदा) डाटाबेस" (2012 साल-2017 साल)
(पेन्टिङको कामसँग सम्बन्धित भनेर मानिएका केसहरू कुल 1,052)

*पेन्टमा प्रयोग गरिने केही अर्ग्यानिक सोल्भेन्टहरूमा मानव शरीरलाई तुरुन्तै हानि गर्ने तत्व (कडा विषाक्तता) र
दीर्घकालीन रूपमा हानि गर्ने तत्व (दीर्घकालीन विषाक्तता) पनि हुन्छ। सास फेर्दा शरीर भित्र पसेको अर्ग्यानिक सोल्भेन्टको
कारण रिगटा लाग्ने, स्वास्थ्य स्थितिमा खराबी आदि भई, यसले औद्योगिक दुर्घटना निम्त्याउने अवस्थाहरू पनि हुन्छन्।

आउटडोर पेन्टिङमा विशेष गरी "खस्ने र झर्ने"
धेरै हुँदो रहेछ है? फ्याक्ट्री पेन्टिङमा लड्ने,
मेसिन र उपकरण ह्याण्डलिङको कारण पनि
धेरै दुर्घटनाहरू हुन्छ जस्तो छ है?

हो है।

त्यसोभए अब
औद्योगिक दुर्घटनाको
विस्तृत उदाहरणहरू हेरौं!

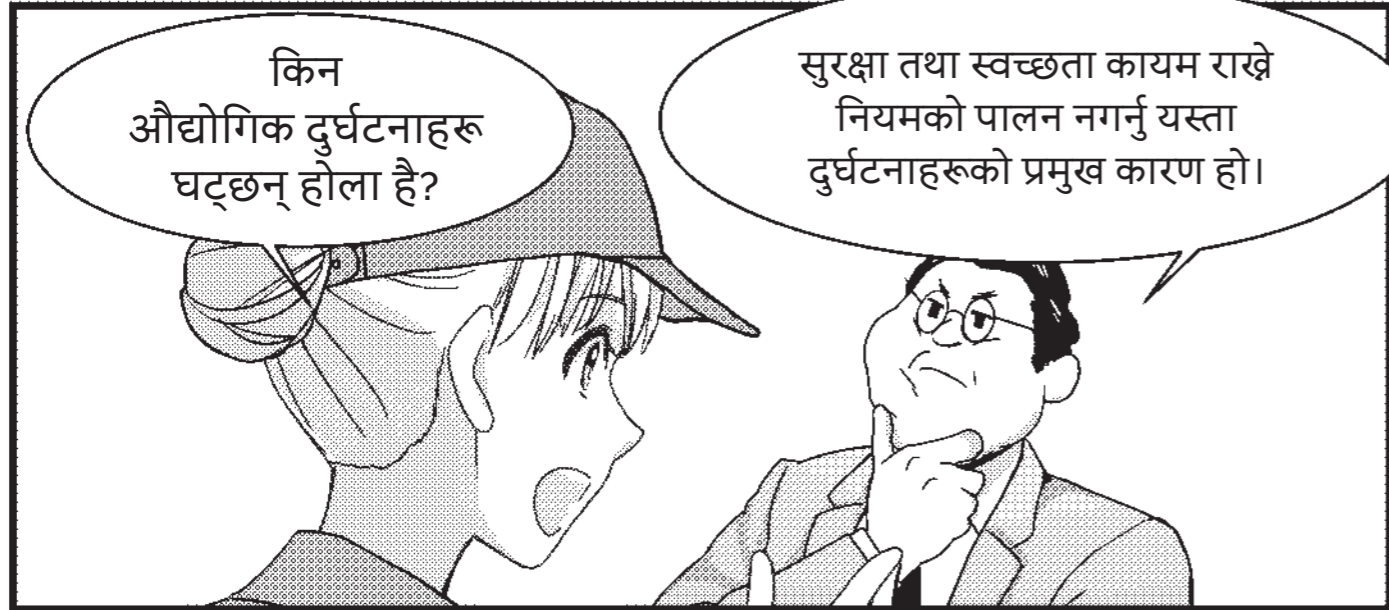

उदाहरणको लागि
खुट्टा चिप्लिएर लड्ने,

अर्ग्यानिक सोल्भेन्टको कारण
हुने पोइजनिङ घटनाहरू

- ① हात फुट्ने
- ② असामान्य रूपमा थाकेको महसुस हुने, खुट्टा थाकेर आलस्य हुने
- ③ टाउको दुख्ने, टाउको दुखेको जस्तो महसुस हुने, रिंगटा लाग्ने
- ④ रिसले मन शान्त नहुने, अनिद्रा, नराम्रो सपना देख्ने
- ⑤ आन्द्राभुँडी भारी भएको महसुस हुने, खान मन नलाग्ने आदि

सास फेर्दा पेन्ट र थिनरमा प्रयोग गरिने
अर्ग्यानिक सोल्भेन्ट शरीर भित्र पसेर
सञ्चो महसुस नहुने घटनाहरू पनि
रिपोर्ट गरिएका छन्।

किन
औद्योगिक दुर्घटनाहरू
घट्छन् होला है?

सुरक्षा तथा स्वच्छता कायम राख्ने
नियमको पालन नगर्नु यस्ता
दुर्घटनाहरूको प्रमुख कारण हो।

उदाहरणको लागि
कस्ता नियमहरू छन्?

काम सुरु गर्नु अघि कार्यस्थलको खतरा
पूर्वानुमान र सुरक्षा निश्चय गर्ने। साथै
सधैं सही तरिकामा खस्रबाट जोगाउने
उपकरण (सुरक्षा बेल्ट), ग्याँस मास्क जस्ता
सुरक्षात्मक उपकरणहरू लगाउने र प्रयोग
गर्ने कुरा पनि महत्त्वपूर्ण हुन्छ।

त्यस्तो कुरा पो!

मैले त अझ जटिल नियमहरू
होलान् भन्थानेको थिएँ।

के रे?

औद्योगिक दुर्घटनालाई
रोकथाम गर्नको लागि
पूर्ण रूपमा नियमहरूको
पालना गर्नु महत्त्वपूर्ण
हुन्छ भनेको!

हस्...!

हस्...!

विशेष गरी अग्लो ठाउँबाट झर्ने कुरामा ध्यान नदिईकन हुँदैन। ठूलो चोट लागेर काम गर्न नसक्ने हुने र ज्यानै जान सक्ने अवस्थाहरू पनि हुन सक्छन्। 1m पनि नभएको उचाइबाट झरेर मृत्यु भएको उदाहरण पनि छ।

बाहिरी भाग (आउटडोर) मा मात्र झरिन्छ भन्ने हुँदैन। कारखाना भित्रै पनि 2, 3 वटा खुड्किलो मात्र भएको होचो स्टेपल्याडरबाट खसे दुर्घटनाहरू पनि धेरै हुन्छन्।

सिँढी र स्टेपल्याडरबाट खसे खतरा बढी हुने हुनाले, पोर्टेबल स्काफोल्ड, पोर्टेबल वर्कबेन्च आदिमा परिवर्तन गर्नेबारे विचार गरौं।

खतरा त नजिकै हुँदो रैछ है?

त्यसैले त निश्चित रूपमा नियमको पालना गर्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ।

झर्नेबाट जोगिनको लागि खस्रबाट जोगाउने उपकरण लगाउनु महत्त्वपूर्ण हुन्छ।

विशेष गरी अर्ग्यानिक सोल्भेन्टबाट शरीरको रक्षा गर्नको लागि ग्याँस मास्क लगाउनु महत्त्वपूर्ण हुन्छ। प्रयोग अनुसार सही तरिकामा उपयुक्त चीज लगाउनुपर्छ।

सधैं कस्ता कुराहरूमा ध्यान दिनु राम्रो हुन्छ?

4S थाहा छ?

4S भनेको

पुनर्व्यवस्थापन (सेइरी), क्रम अनुसार मिलाएर राख्ने (सेइतोन), सरसफाइ (सेइसो) र पुनर्व्यवस्थापन गरी क्रम अनुसार मिलाएर राखेको सफा स्थितिलाई कायम राख्ने (सेइकेचु) कार्य हो र यो सुरक्षा तथा स्वच्छताको आधार हो। साथै कार्यस्थलमा कस्ता खतराहरू लुकेका हुन्छन् भनेर राम्रोसँग विचार गरिराख्नु पनि महत्त्वपूर्ण हुन्छ।

आवश्यक चीज र अनावश्यक चीज छुट्ट्याएर अनावश्यक चीजहरू फाल्ने।

पुनर्व्यवस्थापन (सेइरी)

आवश्यक चीज जुनसुकै बेला तुरुन्तै निकाल्न सक्ने गरी राख्ने।

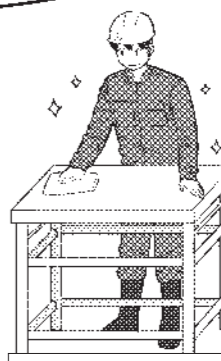

क्रम अनुसार मिलाएर राख्ने (सेइतोन)

सबै प्रकारका फोहोरहरू हटाई सफा हुने गरी सरसफाइ गर्ने

सरसफाइ (सेइसो)

पुनर्व्यवस्थापन गरी क्रम अनुसार मिलाएर राखेको सफा स्थितिलाई कायम राख्ने (सेइकेचु)

सफा स्थितिलाई कायम राखी, शरीर र पोसाकमा अनि आफू वरिपरि फोहोर बाँकी नछोड्ने

अब

वास्तविक कार्यस्थल

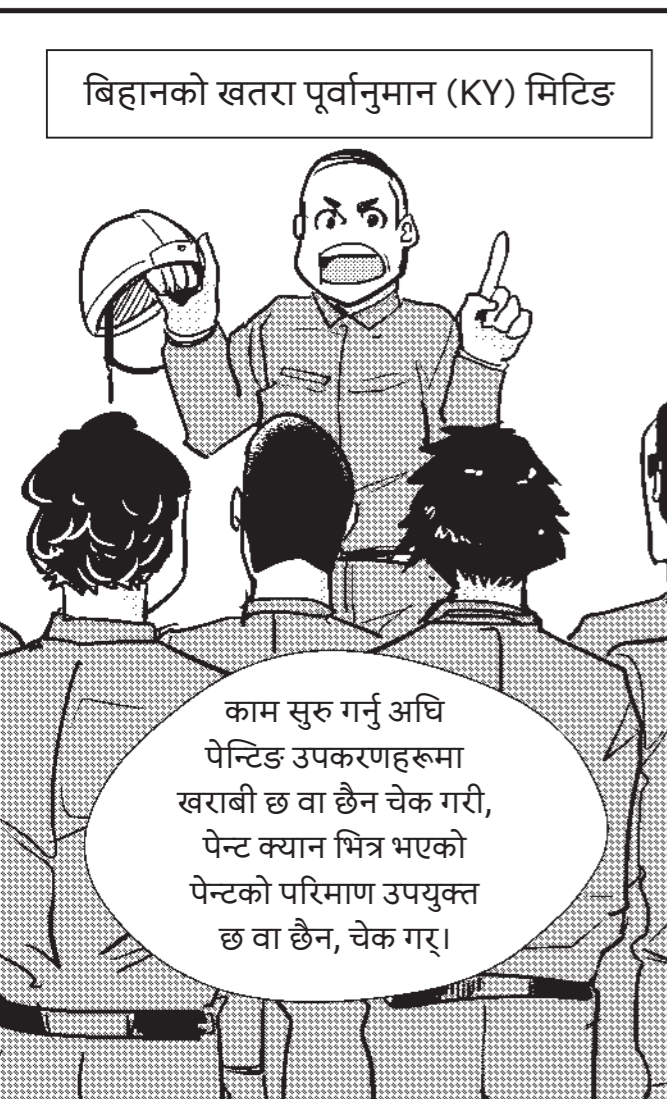
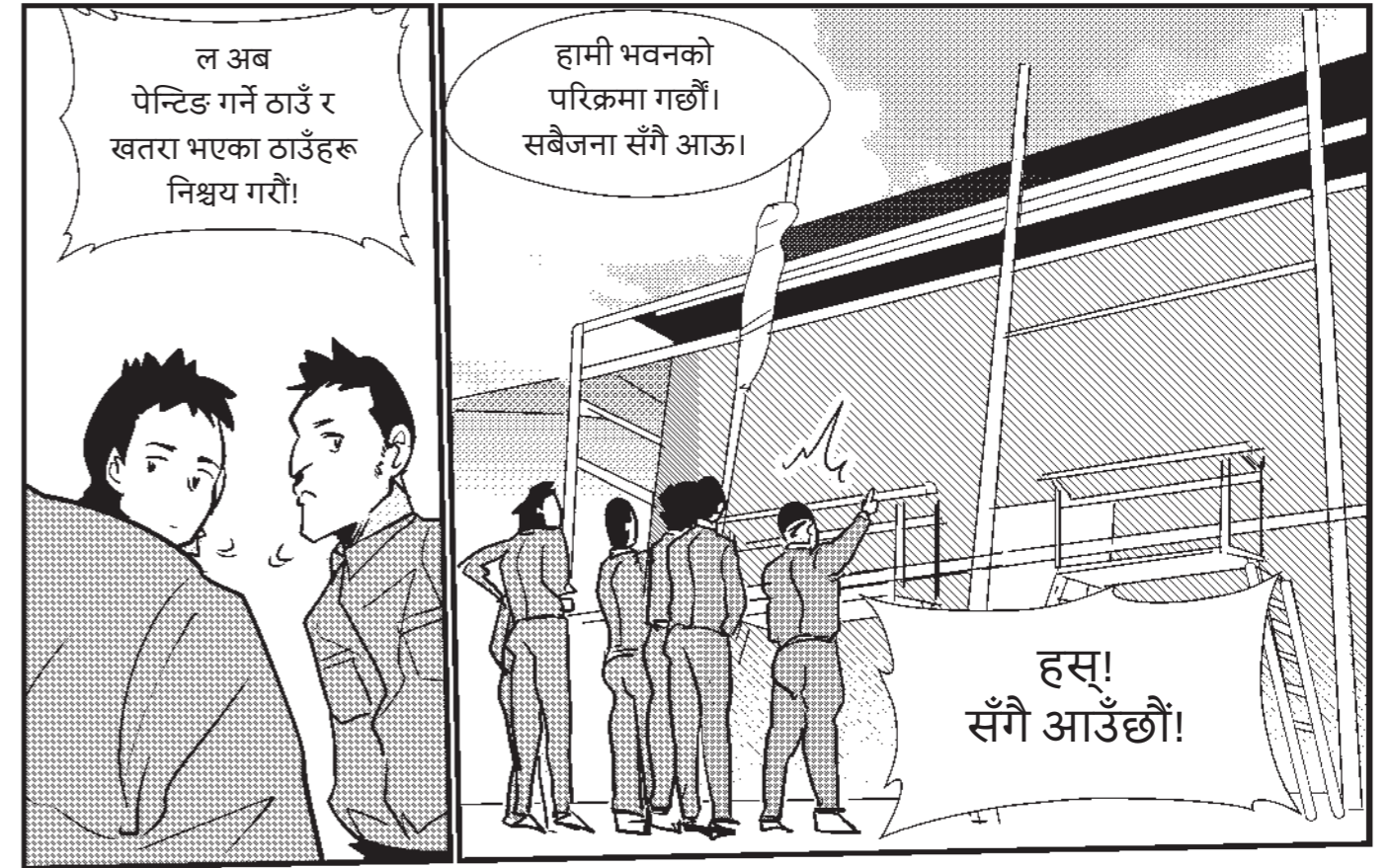
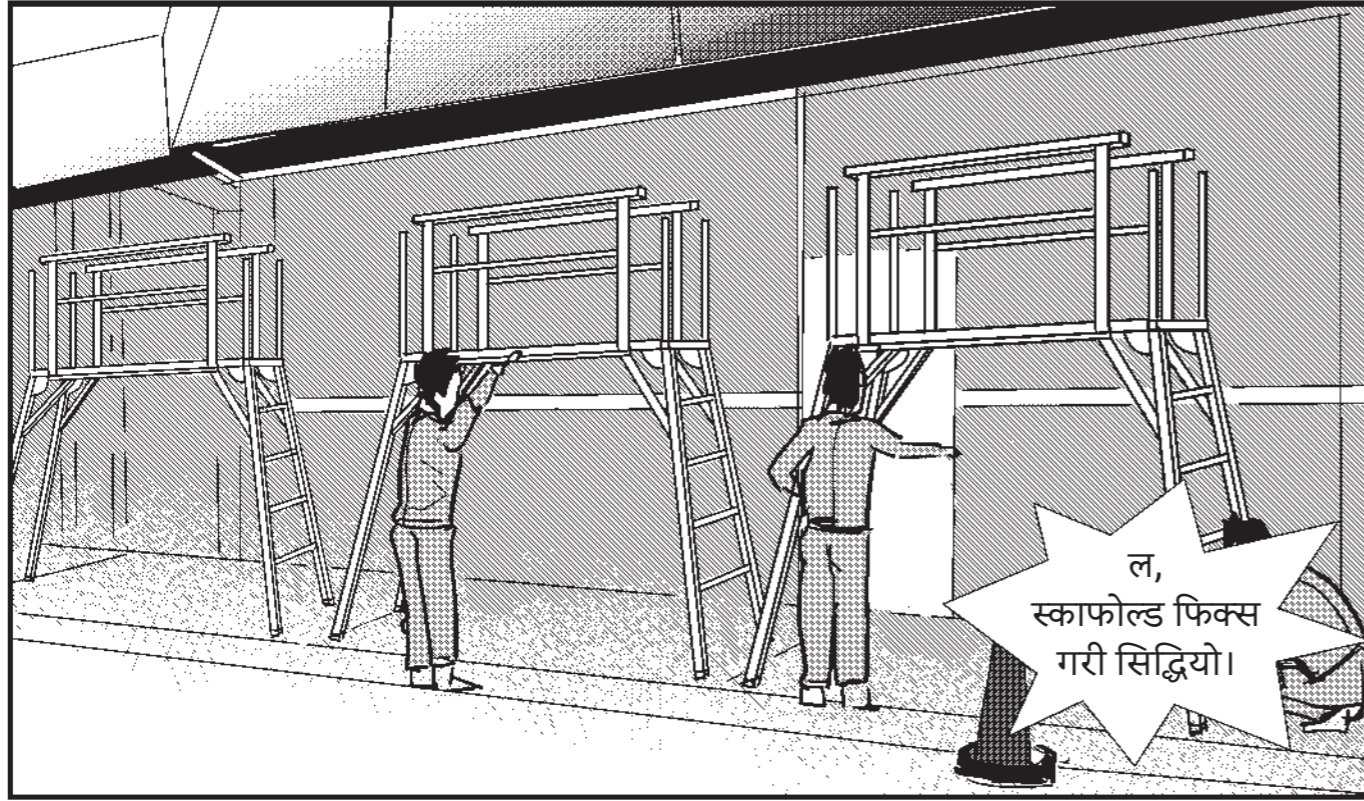
हेरौं!

1

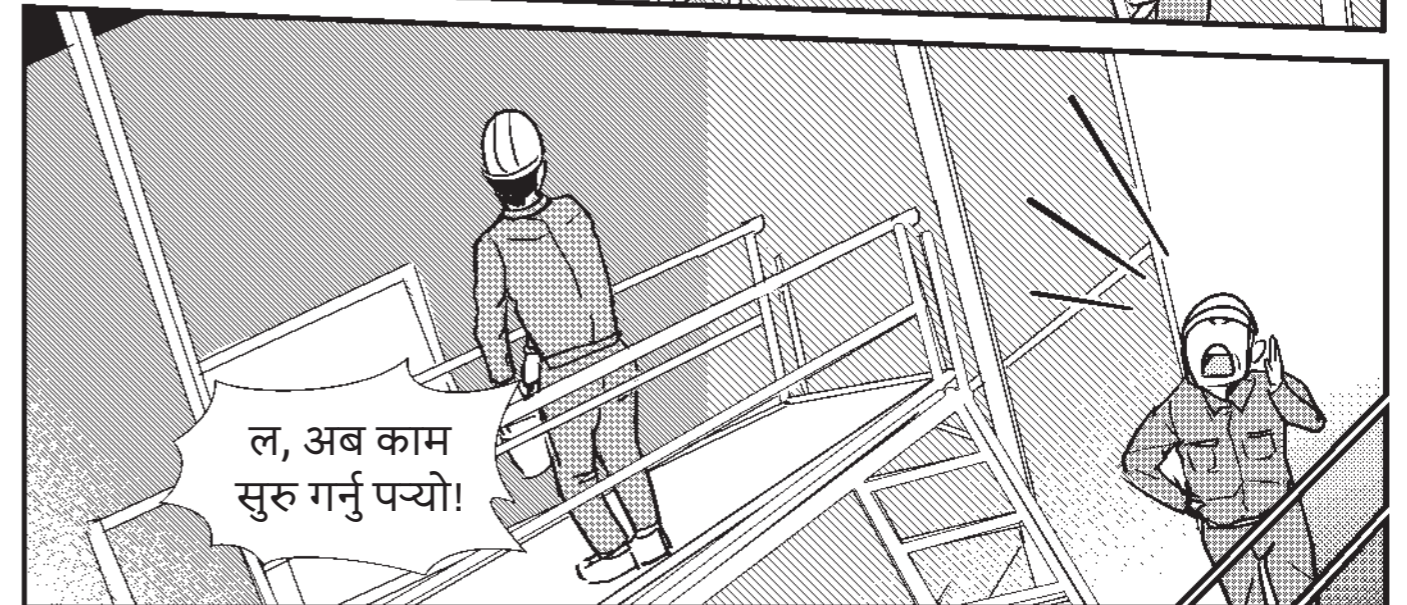
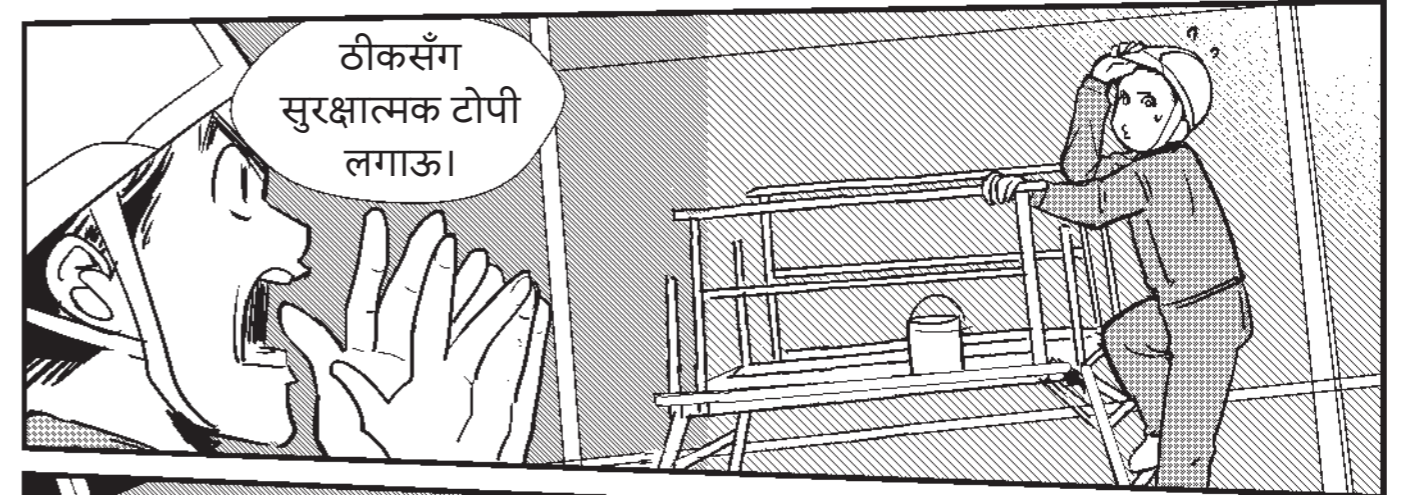

CASE 1

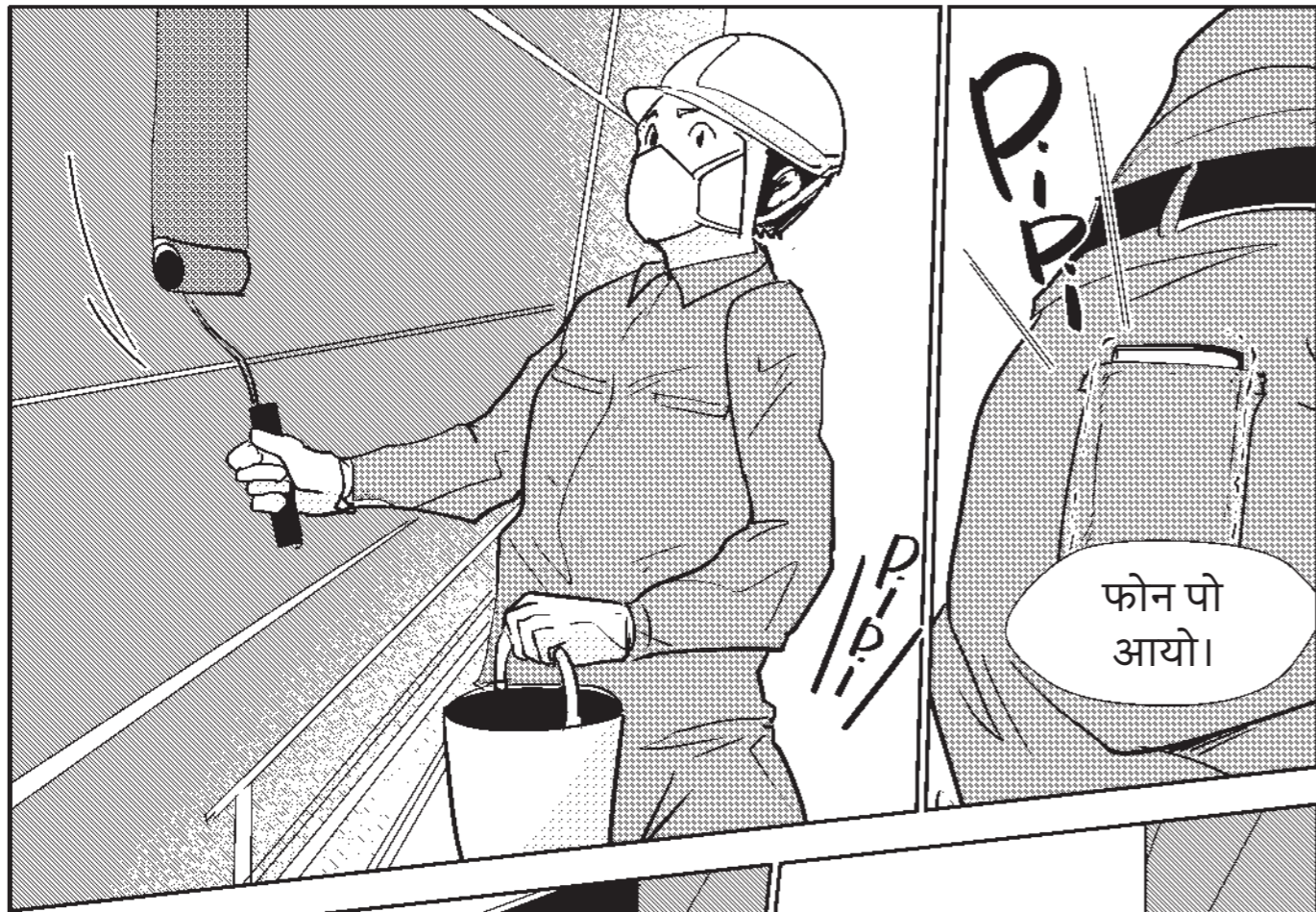
स्काफोल्डमा ध्यान दिने

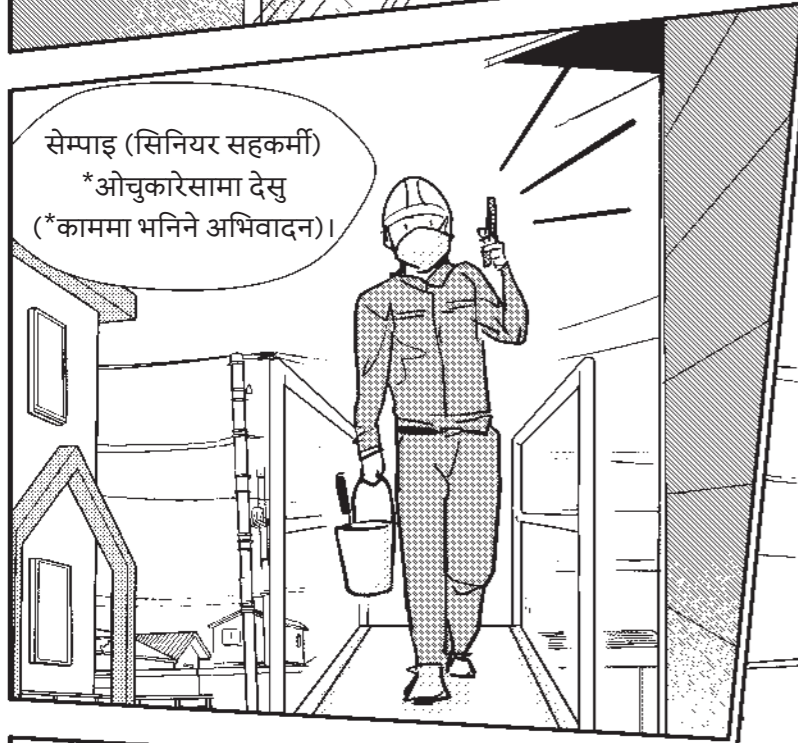
KY मिटिङ भनेको काममा भएका खतराहरू (जापानी भाषामा किकेन) को पूर्वानुमान (जापानी भाषामा योची) गरी, सुरक्षा प्रतिको सतर्कता बढाउनको लागि गरिने भेला हो।

फोन पो आयो।

सेम्पाइ (सिनियर सहकर्मी)
*ओचुकारेसामा देसु
(*काममा भनिने अभिवादन)।

नयाँ पेन्टिङ उपकरण
भन्नुभएको? मैले त्यो
गोदाम पछाडि राखेको छु।

हरेक पटक खल्लिबाट
झिक झन्झट हुन्छ।
यहाँ राख्छु।

दिउँसोको आराम गर्ने समय—

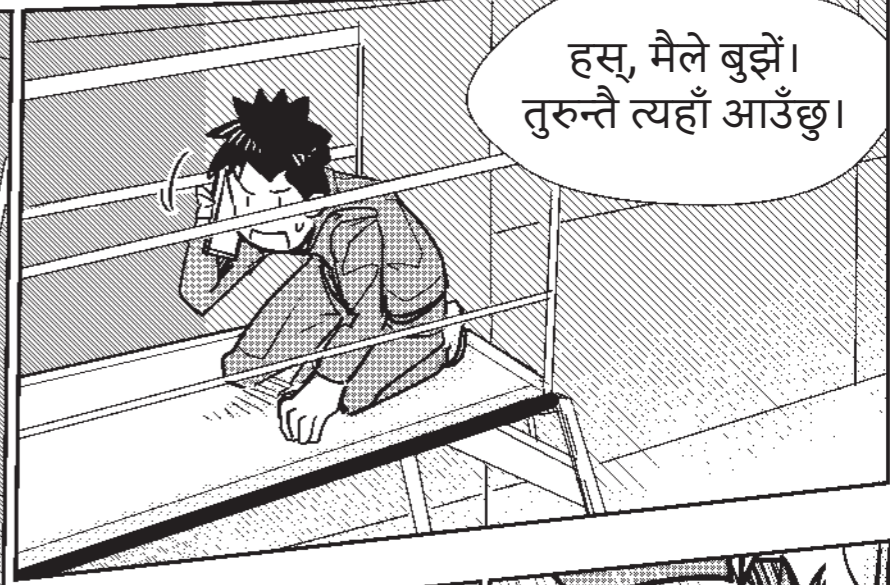
गर्मी छ!
भोक पनि लाग्यो।

अरे?
मेरो मोबाइल फोन
बजिरहेको छ।

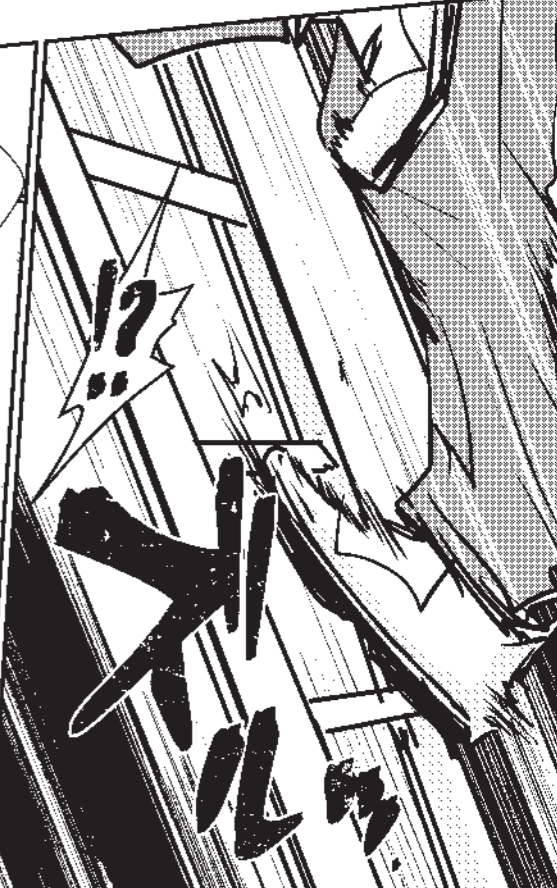
मोबाइल फोन
स्काफोल्डमा नै
छोडिएछ।

हस्, मैले बुझे।
तुरुन्तै त्यहाँ आउँछु।

छिटोछिटो
ओर्लिनु प्यो।

आ.....!

खुट्टाको हड्डी भाचिएर

टाउकोमा पनि 8 टाँका लगाएको रे नि, होइन?

KY मिटिङमा सधैं एकै कुरा दोहोर्‍याएर सावधान गराउनुको कारण नियम पालना गरेन भने चोट लाग्न सक्ने हुनाले हो।

हस्, मैले बुझें।

हतार भएको बेला पनि सुरक्षात्मक टोपी लगाउनु। हतार भएको बेला र बानी नपरेको कामको बेला दुर्घटना घट्ने सम्भावना बढी हुन्छ। टेक्ने ठाउँमा पनि पर्याप्त ध्यान दिनु है।

दुर्घटनाबाट उसले KY मिटिङको महत्त्व र नियमहरूको पालना गर्ने कुराको महत्त्व राम्रोसँग महसुस गर्‍यो।

CASE 1 को निष्कर्ष

1 सावधानी अपनाउनुपर्ने कुराहरू राम्रोसँग सुनौं!

बिहानको भेला र मिटिङमा सावधानी अपनाउनुपर्ने कुराहरू राम्रोसँग सुनी, औद्योगिक दुर्घटनाहरूको रोकथाम गरौं। साथै पेन्ट र थिनरको खतरा पनि बुझिराखौं।

2 एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा जाने बेला टेक्ने ठाउँमा ध्यान दिने!

स्काफोल्डमा चढ्ने र स्काफोल्डबाट ओर्लिने बेला टेक्ने ठाउँमा ध्यान दिऔं। हतार भएको बेला र सधैं नगर्ने काम गर्ने बेला दुर्घटना घट्ने सम्भावना बढी हुने कुरा याद राखौं।

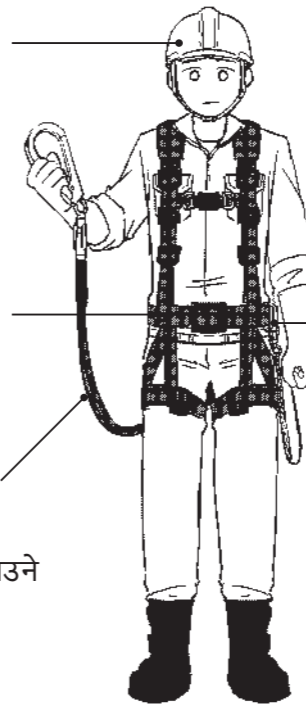
TIPS

2m वा सोभन्दा अग्लो ठाउँमा, खस्रबाट जोगाउने उपकरण र सुरक्षात्मक उपकरण बिना स्काफोल्डमा प्रवेश निषेध छ!

सधैं सुरक्षात्मक टोपी लगाउने

खस्रबाट जोगाउने उपकरण (सुरक्षा बेल्ट) लगाउने

एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा जान बाधा नपुग्ने दायरामा, ह्याण्डरेलमा खस्रबाट जोगाउने उपकरणको ल्यानयार्ड हुक लगाउने।

ठीकसँग नलगाएको पोसाकलाई त्यत्तिकै नछोड्ने

औजारहरूलाई स्ट्यापद्वारा झर्नबाट रोक्ने

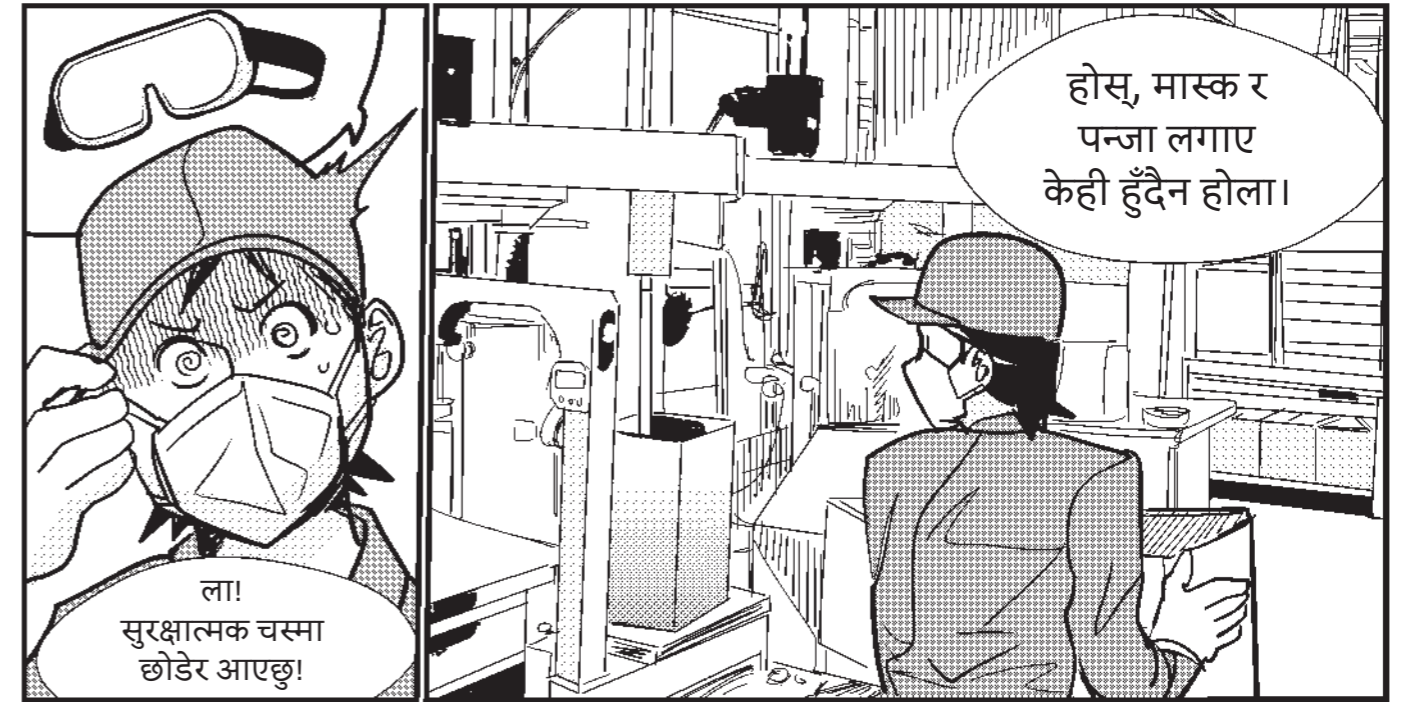
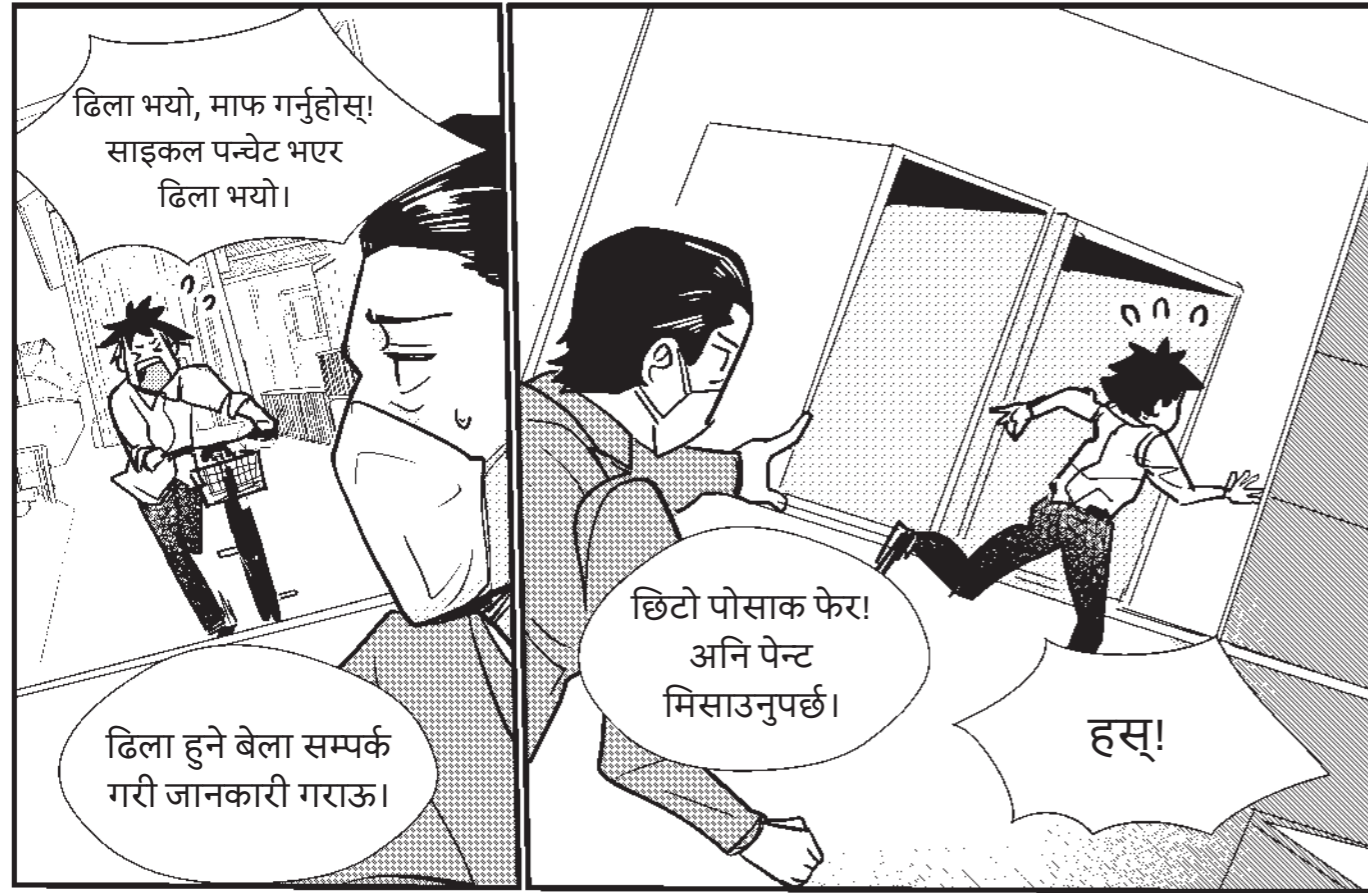
*सानो चीज पनि अग्लो ठाउँबाट झर्‍यो भने अत्यन्तै खतरा हुन्छ। खल्ली भित्र भएका चीजहरू, बलपेन आदि राखेपछि मात्र ओर्लिऔं।

*मोबाइल फोन जस्ता नबोकीकन नहुने साना चीजहरूलाई टाँक भएको छातीको खल्लीमा हालौं।

CASE 2

सुरक्षात्मक उपकरण लगाऔं

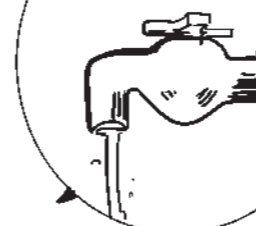

ला!
थिनर उछिट्टिएर
आँखामा पय्यो!

धारोको पानीले पखाले
केही हुँदैन होला।

पेन्टिङ लगाउने ठाउँ

सुरक्षात्मक टोपी,
सुरक्षात्मक चस्मा र
रसायन सुरक्षा पन्जा
लगाएँ।

तर आज त ज्यादै नै
गर्मी छ।

यस्तो गर्मीमा
ग्याँस मास्क
लगाउन सकिँदैन!

नियममा त
तुरुन्तै सुपरभाइजरलाई
रिपोर्ट गर्नुपर्छ भनेर
भनेको छ।

मिक्सरमा मिसाए
पछि काम
पूरा हुन्छ।

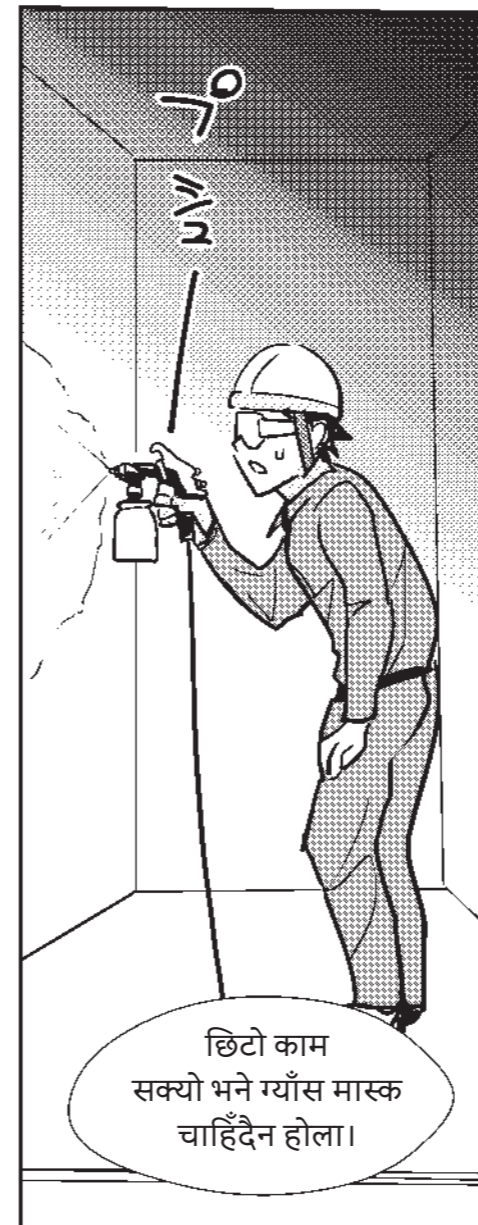

तर गाली खायो भने
काम ढिला हुन्छ।
पछि रिपोर्ट गर्छु।

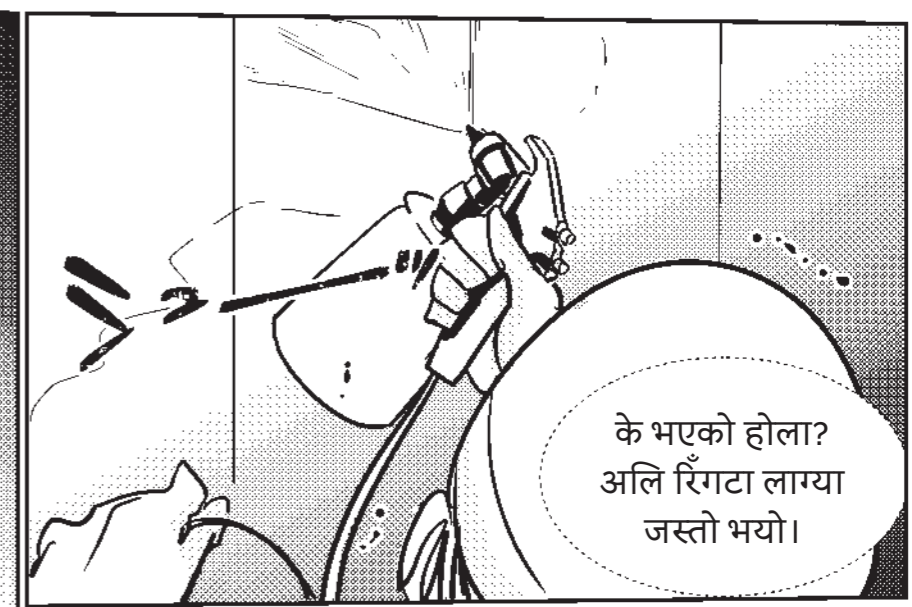
पखाले पनि आँखा त
दुख्छ त। आँसु आएको
आइ छ।

अब पेन्टिङ
गर्नु पय्यो!

छिटो काम
सक्यो भने ग्याँस मास्क
चाहिँदैन होला।

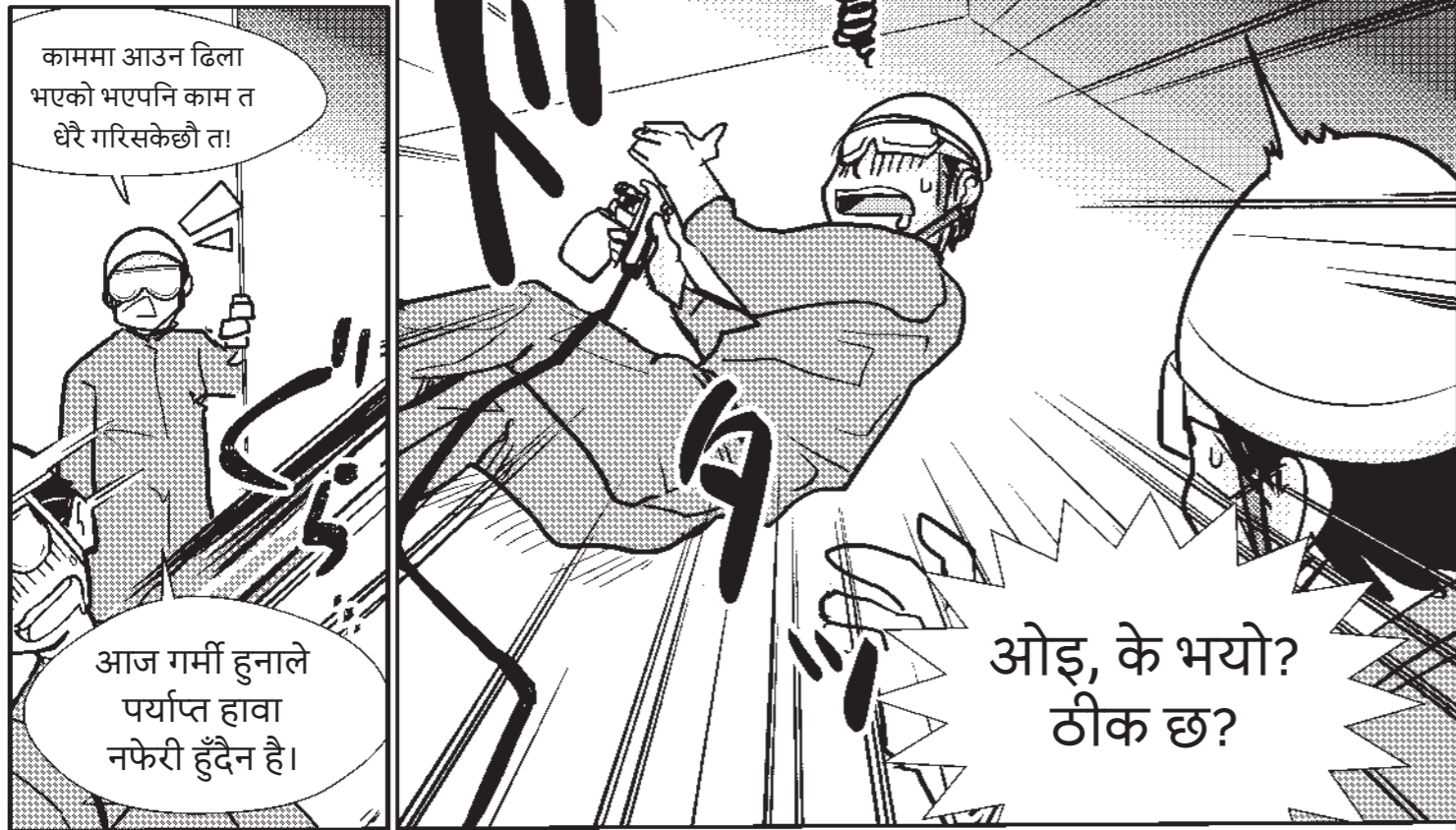
के भएको होला?
अलि रिँगटा लाग्या
जस्तो भयो।

अब एकछिनमा नै
काम सिद्धिन्थ्यो।

रिँगटा लागेर सञ्चो
नभएको जस्तो
हुँदै आयो।

*GHS चित्र प्रदर्शन गरिएको सोल्भेन्टमा एक निश्चित खतरनाक हानिकारक तत्व हुने हुनाले व्यवस्थापक तथा अन्य कामदारहरूसँगै लेखिएको जानकारी पढी, उक्त सोल्भेन्टको खतरनाक हानिकारक तत्व निश्चय गरौं।

CASE 2 को निष्कर्ष

1 पेन्ट र थिनरको ह्याण्डलिङमा ध्यान दिऔं!

पेन्ट र थिनर ह्याण्डल गर्ने बेला हावा फेरी, कन्टेनरमा बिको लगाऔं। पोखिएको खण्डमा तुरुन्तै पुछेर सङ्कलन गरौं।

दुर्घटना भएको र विपद आएको बेलामा ससाना कुराहरू पनि तुरुन्तै आफ्नो हाकिम वा आफू भन्दा उच्च पदको कर्मचारीलाई रिपोर्ट गरी निर्देशन लिनुहोस्।

2 सुरक्षात्मक उपकरण लगाऔं!

पेन्ट र थिनर ह्याण्डल गर्दा अनिवार्य रूपमा ग्याँस मास्क, सुरक्षात्मक चस्मा आदि लगाऔं।

TIPS

पेन्ट र थिनर ह्याण्डल गर्ने बेला आगलागी र पोइजनिङ प्रति पनि सावधान!

अर्ग्यानिक सोल्भेन्टमा सजिलै आगो सल्किने हुनाले आगो निषेध गरिएको छ।

[उदाहरण]

- चुरोट
- स्टोभ
- वेल्डिङ, कटिङ र ग्राइन्डरको आगोको झिल्ला
- मोबाइल फोन (रिडटोन बज्दाको स्टेटिक बिजुली)

स्टेटिक बिजुलीले पनि आगो लाग्ने सम्भावना हुने हुनाले निम्न कुराहरूमा ध्यान दिने।

- अर्थ गर्ने।
- पेन्ट र थिनर बिस्तारै हाली, मिसाउँदा पनि बिस्तारै चलाउने।
- एन्टिस्टेटिक जुता र एन्टिस्टेटिक पोसाक लगाउने।

अर्ग्यानिक सोल्भेन्टको कारण हुने पोइजनिङमा ध्यान दिने।

- पेन्ट र थिनर प्रयोग गर्दा ग्याँस मास्क लगाउने।
- छोटो समयको अन्तरालमा पेन्ट र थिनरको बिको लगाउने।
- भेन्टिलेसन फ्यान र निकास डक्ट चलाउने।
- सुरक्षा डाटा सिट (SDS) मा हेरेर कस्तो रासायनिक तत्व समावेश छ भन्ने कुरा निश्चय गर्ने।

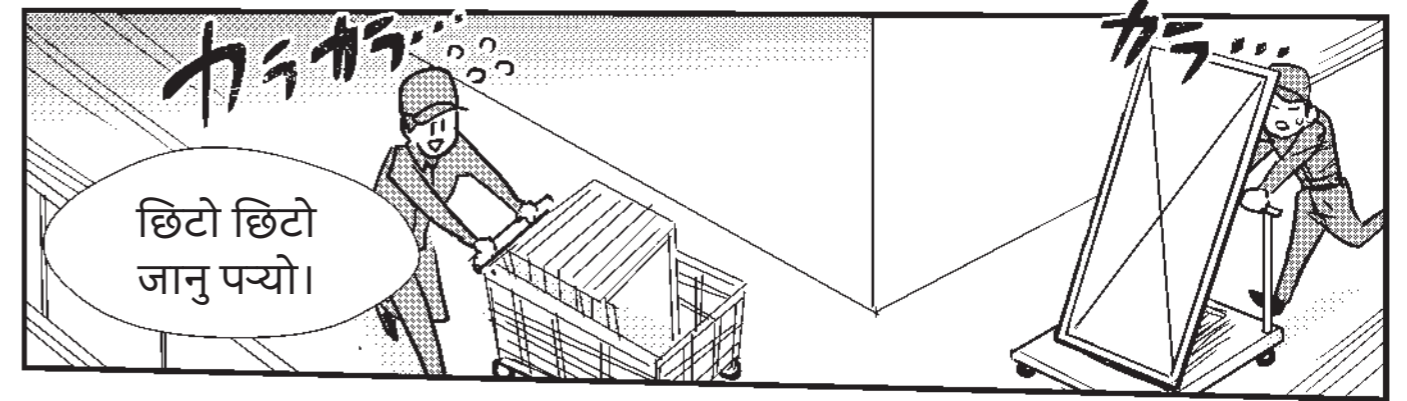
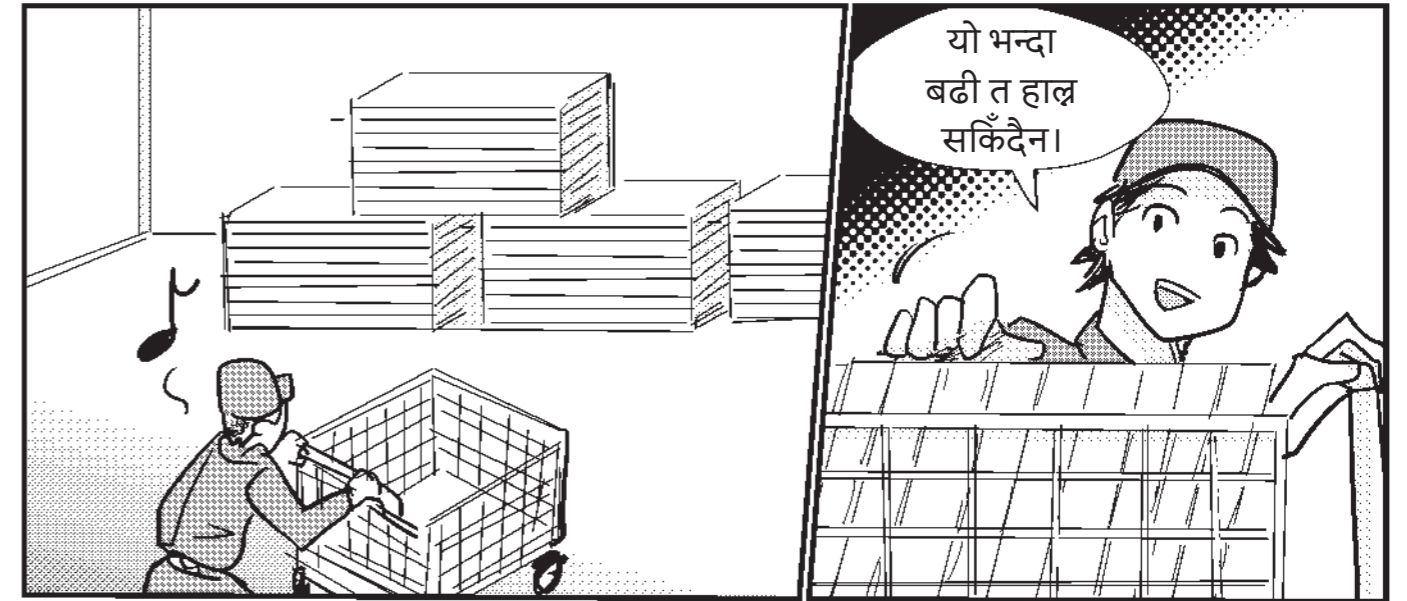

सन्दर्भ: माइगाबाट बुझे काम गर्ने व्यक्तिको सुरक्षा र स्वास्थ्य (शिक्षण सामग्री) [रासायनिक तत्वको ह्याण्डलिङ (आधारभूत)]

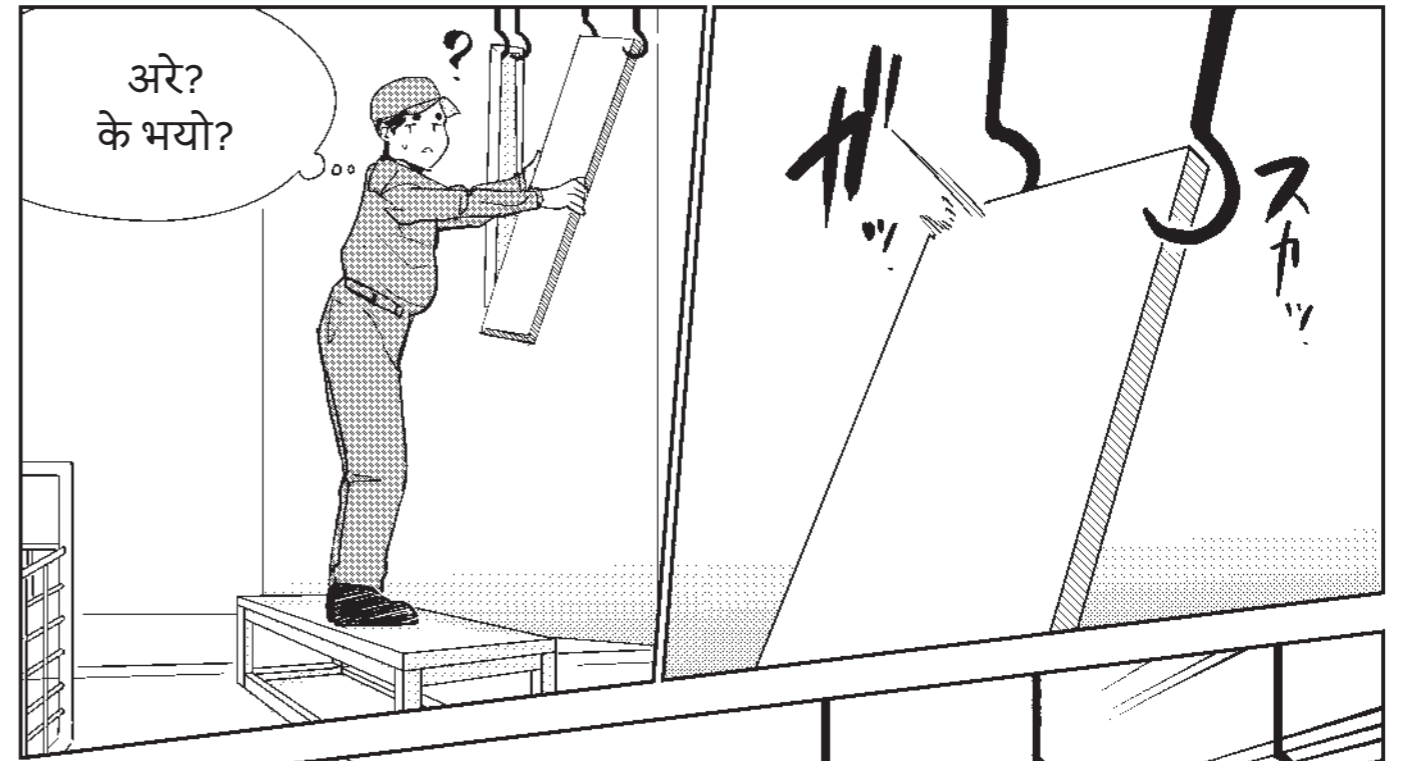
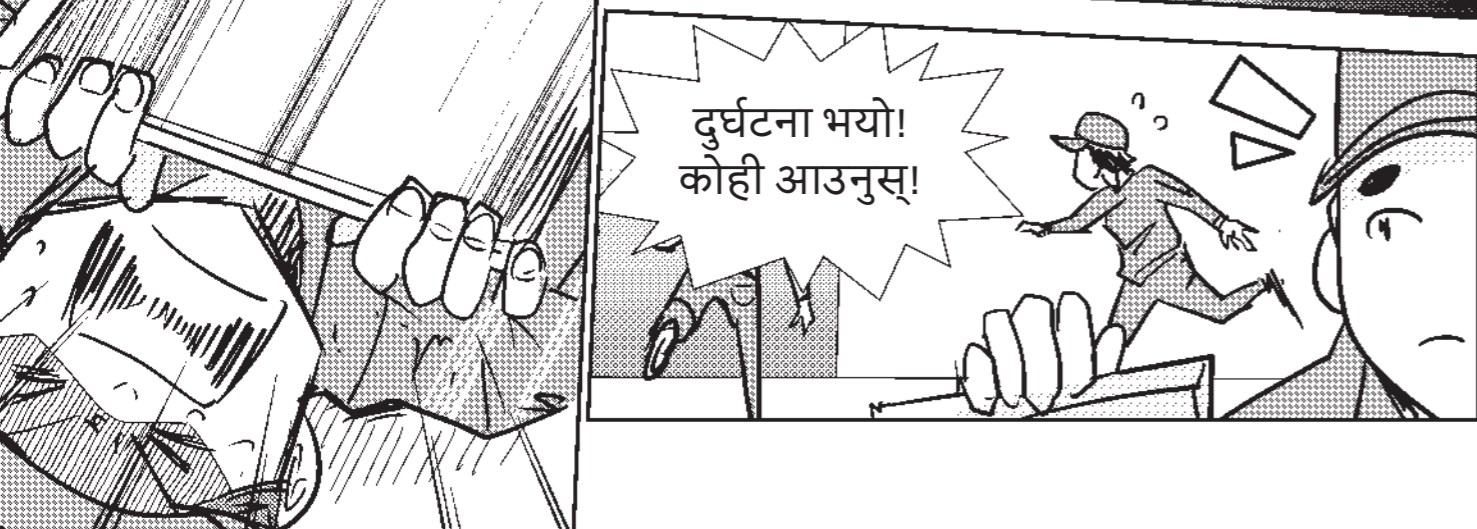
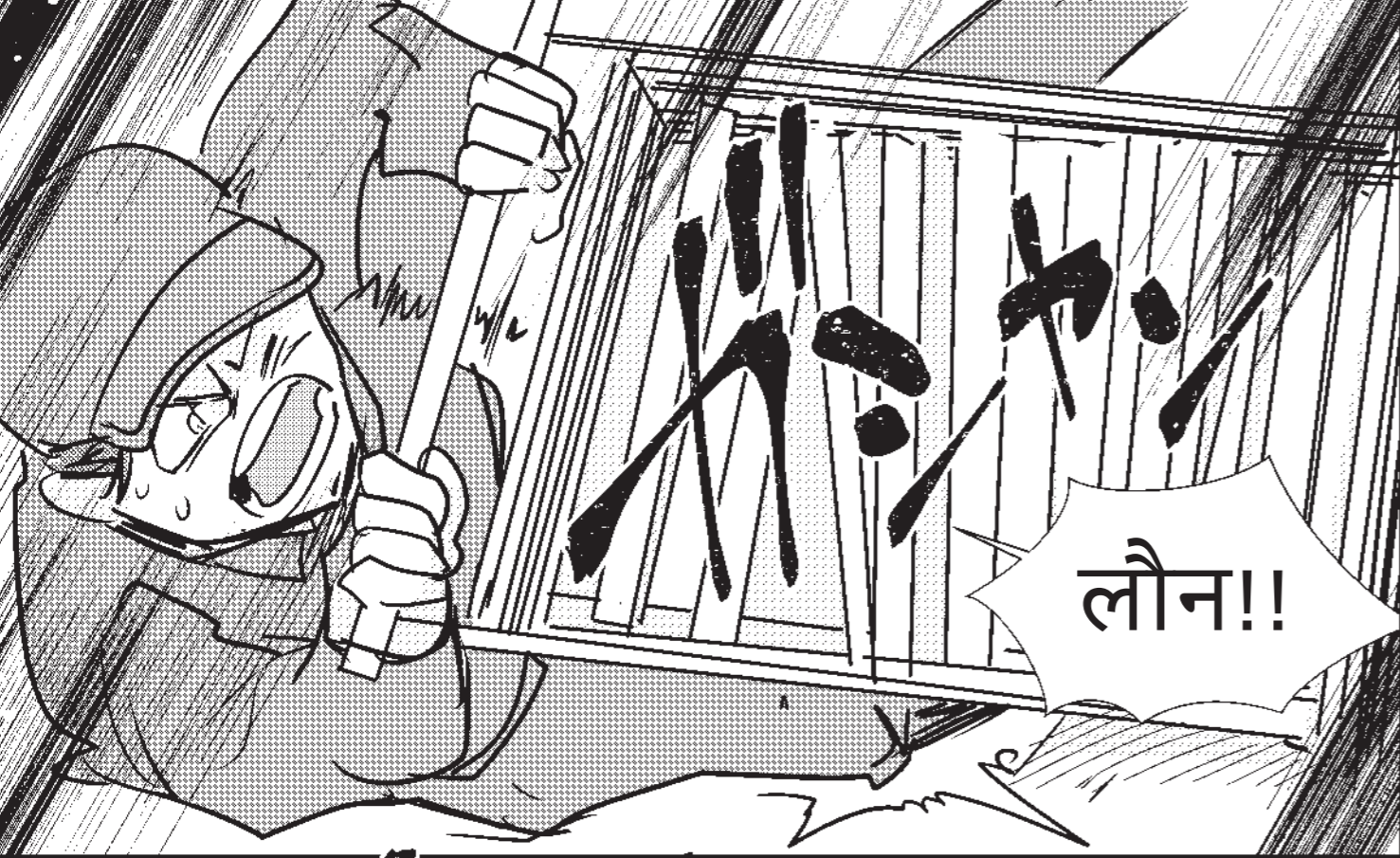

CASE 3

उपयुक्त रूपमा उपकरण र मेसिनको ह्याण्डलिङ

यी दुई जनाले एकअर्कासँग अबदेखि नहडबडाईकन काम गर्ने वाचा गरे।

CASE 3 को निष्कर्ष

1 कारखाना भित्र नकुदाउने।

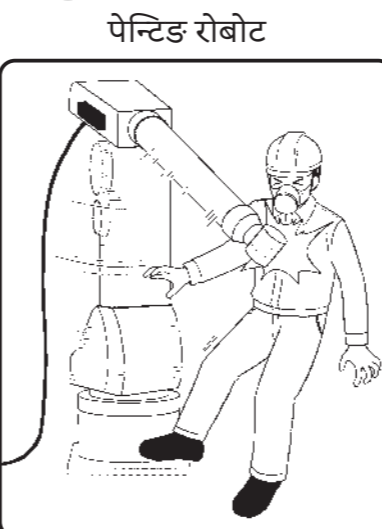
कारखाना भित्र नकुदाईकन, चोक वा मोडमा एक पटक रोकेर दायाँबायाँ निश्चय गर्ने।

2 असामान्यता भएको बेला मेसिन रोकेर वरपरका मान्छेहरूलाई जानकारी गराउने।

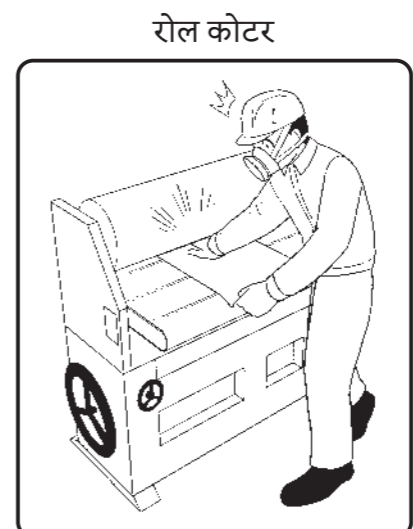

छुटाउने र जडान गर्ने काम गर्दा लड्ने र बेरिने कुरामा ध्यान दिने। असामान्यता देखिएमा नआतीकन आपत्कालीन रूपमा रोक्ने बटन थिचेर, वरपरका मान्छेहरूलाई जानकारी गराऔं।

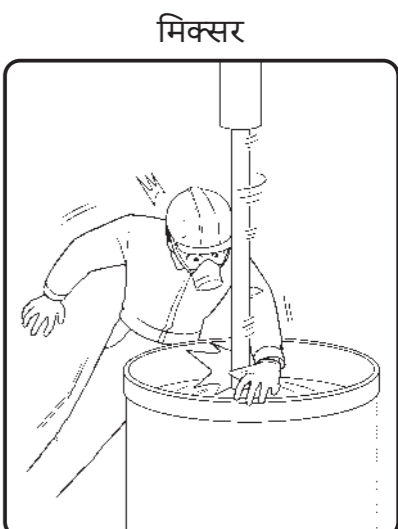
TIPS पेन्टिङ मेसिनमा ध्यान दिऔं!

पेन्टिङ रोबोट
टिचिङ (सञ्चालन कार्यक्रम) र पेन्ट गन सफा गर्दा आर्ममा ठक्कर

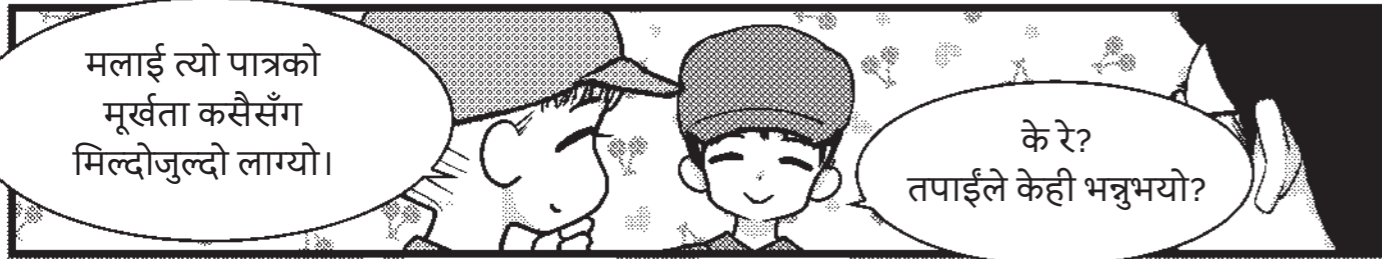
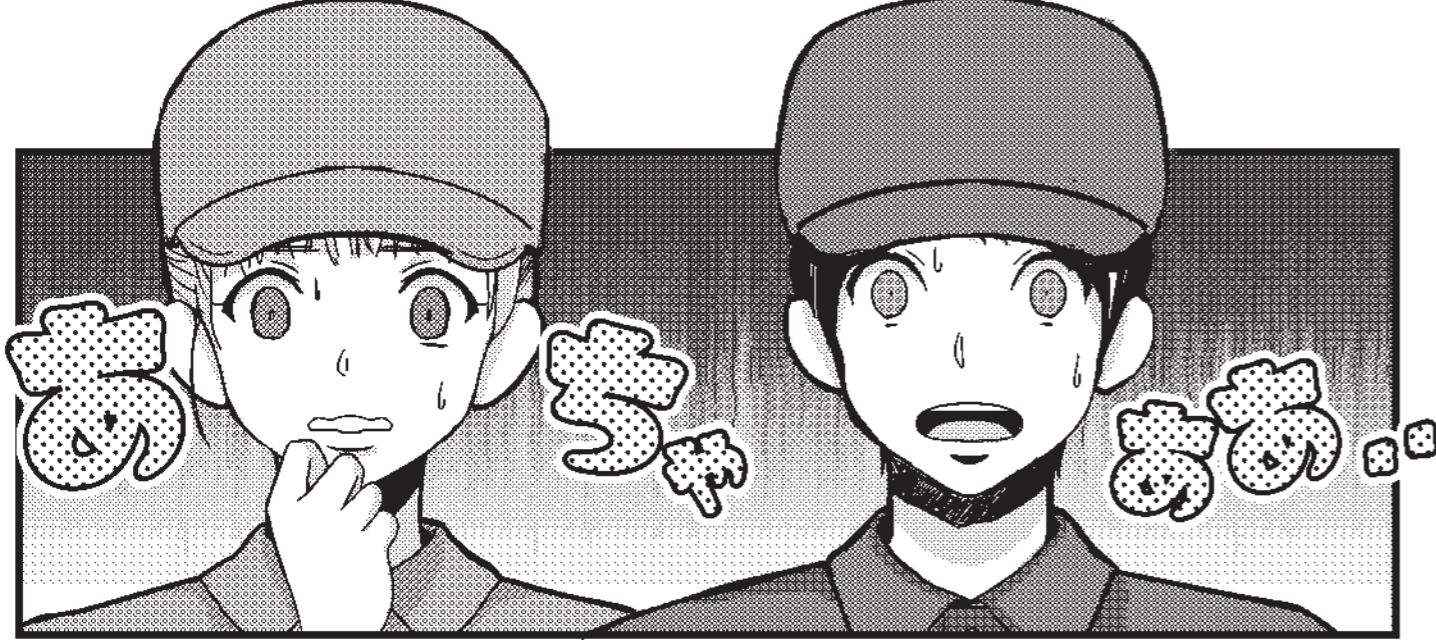
रोल कोटर
रोलमा हात बेरिने

मिक्सर
परिक्रमाको अक्षमा पन्जा बेरिने

पेन्टिङ मेसिनहरू विभिन्न किसिमका हुन्छन्। विशेष गरी घुम्ने मेसिन र तीव्र गतिमा एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा सर्ने मेसिन प्रति सावधान हुनु पर्दछ।

अरु मात्र औद्योगिक दुर्घटनामा पर्छन्,
मलाई केही हुँदैन भनेर कदापि नसोच्ने।
यो आफू नजिक हुने समस्या हो।

नियमको पालना गर्नु भनेको
"शरीर", "परिवार" र
"जीवनयापन" को रक्षा गर्नु हो
भन्ने कुरा याद राख्नुहोस्।

केही भइहालेको
अवस्थाको लागि
सधैं कार्यस्थलमा
कम्यूनिकेनस गर्नु पनि
महत्त्वपूर्ण हुन्छ।

मलाई त्यो पात्रको
मूर्खता कसैसँग
मिल्दोजुल्दो लाग्यो।

के रे?
तपाईंले केही भन्नुभयो?

कार्यस्थलको सुरक्षा तथा स्वच्छतामा
प्रत्येक व्यक्तिको सचेतना र सबैले
नियमको पालना गर्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ।

त्यसपछि.....,

ल!
म नियमको पालना गरी
हरेक दिन मेहनत गर्छु!

सुरक्षात्मक उपकरण आदि

कामको आवश्यकता अनुसारको सुरक्षात्मक उपकरण प्रयोग गरौं!

पन्जा

रसायन र धारिलो वस्तु आदिबाट हातलाई जोगाउने चीज

प्रयोग अनुसार उपयुक्त सामग्रीद्वारा बनाइएको, बाहुला लामो भई पाँच वटा औंला हाल्ने पन्जा प्रयोग गर्ने।

सुरक्षात्मक चस्मा

सोल्भेन्टको छिटा र बाफबाट आँखालाई जोगाउने चीज

खतरनाक चीज र हानिकारक चीजको प्रकारको लागि उपयुक्त उपकरण प्रयोग गर्ने।

एप्रोन

रसायन, धुलोको स-साना कणहरू आदिबाट शरीरलाई जोगाउने चीज

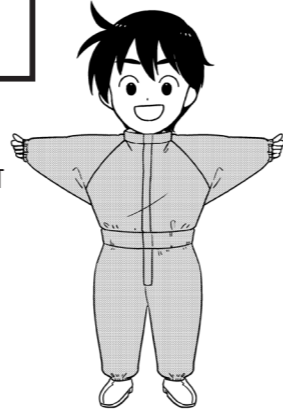
सकेसम्म माथिसम्म छोपिने गरी लगाउने।

रसायन सुरक्षा पोसाक

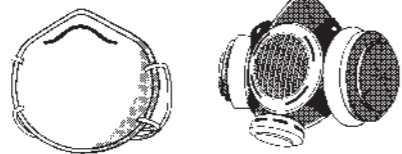
रसायन, धुलोको स-साना कणहरू आदिबाट शरीरलाई जोगाउने चीज

आफूलाई ठीक हुने साइजको पोसाक लगाउने।

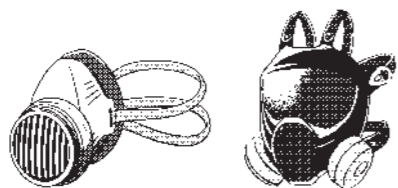

श्वासप्रश्वासका सुरक्षात्मक उपकरण

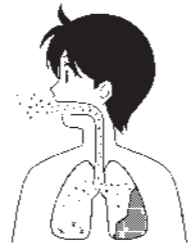
डस्ट प्रूफ मास्क
सास फेर्दा शरीर भित्र धुलो पस्रबाट रोक्ने चीज।

ग्याँस मास्क
सास फेर्दा शरीर भित्र विषयुक्त ग्याँस पस्रबाट रोक्ने चीज।

- हानिकारक चीजको प्रकार र गाढापनको लागि उपयुक्त ग्याँस मास्क प्रयोग गर्ने।
- ठीकसँग टाँसिएको छ वा छैन, निश्चय गर्ने (फिट चेक)।
- फिल्टर र क्यानिस्टर परिवर्तन गर्ने।
- एक पटक मात्र प्रयोग गर्न हुने प्रकारको ग्याँस मास्कको खण्डमा, अधिकतम प्रयोग समयको पालना गर्ने।

सास फेर्दा लामो समयसम्म शरीर भित्र ठूलो परिमाणमा धुलो पस्यो भने न्यूमोकोनिओसिस हुने सम्भावना हुन्छ।

सुरक्षात्मक टोपी

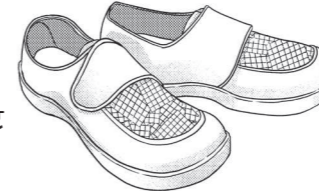
ठक्कर वा ठूलो शक्तिबाट टाउकोलाई जोगाउने चीज

सुरक्षात्मक टोपी नसर्ने गरी, च्यापुको डोरीलाई मिलाएर नसर्ने गरी राम्रोसँग बाँध्ने। एक पटक मात्र भए पनि ठक्कर वा ठूलो शक्ति परेमा, त्यो सुरक्षात्मक टोपी फेर्ने।

टोक्याप भएको एन्टिस्टेटिक सुरक्षा जुता

स्टेटिक बिजुली बगाई स्पार्क हुनबाट रोक्ने चीज अथवा गहुँगो सामानबाट खुट्टालाई जोगाउने चीज

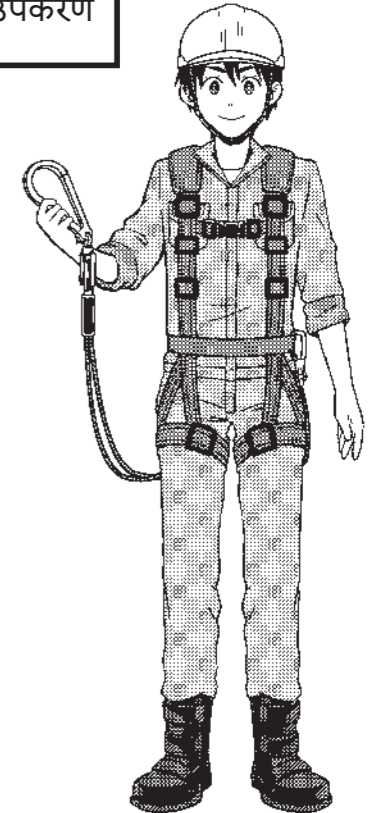

आफूलाई ठीक हुने साइजको जुता लगाउने। कामको लागि उपयुक्त सुरक्षा जुता प्रयोग गर्ने।

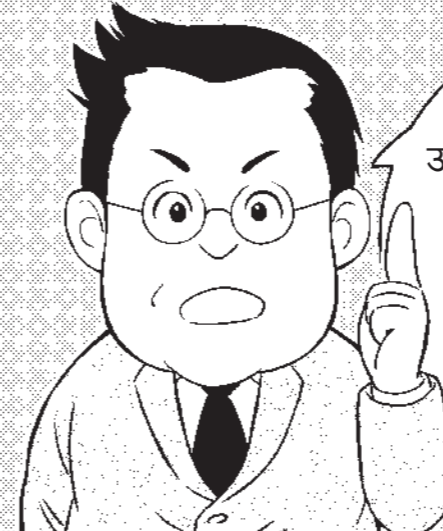
खस्रबाट जोगाउने उपकरण (सुरक्षा बेल्ट)

अग्लो ठाउँबाट खस्र र झर्नबाट रोक्ने चीज

सामान्यतया फुल हार्नेस। कार्य वातावरण अनुसार उपयुक्त चीज प्रयोग गर्ने।

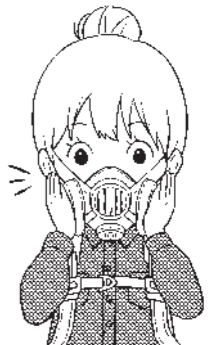

कार्यविवरण अनुसार उपयुक्त सुरक्षात्मक उपकरण चयन गर्नुपर्छ तर सही तरिकामा प्रयोग गरेन भने सुरक्षात्मक उपकरणको अर्थ हुँदैन है!

अपनाउनुपर्ने उपाय 1 सही तरिकामा लगाई, सही तरिकामा प्रयोग गरौं!

अन्तै नसर्ने र चेप नहुने गरी लगाउने!

अपनाउनुपर्ने उपाय 2 आफ्नो शरीरमा ठीक हुने साइजको सुरक्षात्मक उपकरण प्रयोग गरौं!

साइज नमिलेमा तुरुन्तै फेरिदिन अनुरोध गर्ने।

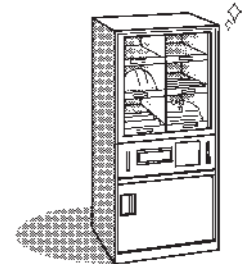
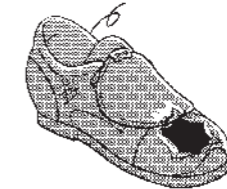

अपनाउनुपर्ने उपाय 3 फोहोर र क्षति भएको अवस्थाको सुरक्षात्मक उपकरण त्यत्तिकै प्रयोग नगरौं!

क्षति भएको वा प्वाल परेको भएमा परिवर्तन गर्ने।

फोहोर हटाउने।

सफा र स्वच्छ ठाउँमा भण्डार गर्ने।

माइगाबाट बुझे

पेन्टिडको सुरक्षा तथा स्वच्छता

2022 साल मार्च प्रकाशन

प्रकाशित: स्वास्थ्य, श्रम र कल्याण मन्त्रालय

योजना: Mizuho Research & Technologies, Ltd.

सहयोग: पेन्टिडसँग सम्बन्धित सुरक्षा तथा स्वच्छता शिक्षण सामग्री विकास वर्किङ

निर्माण: Sideranch Inc.

यस कागजातको बारेमा सोधपुछको लागि
स्वास्थ्य, श्रम र कल्याण मन्त्रालय श्रम मापदण्ड ब्यूरो
स्वास्थ्य र सुरक्षा विभाग सुरक्षा शाखा